

ROMÂNIA

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

Str. General Berthelot nr. 26, sector 1, București, 010168,
Tel.: +40-21-3144411; 3144511; 3144424. Tel/fax: +40-21-3103207

Evaluarea la disciplina *Istorie*

în cadrul examenului național de bacalaureat 2010

În conformitate cu *Ordonanța de urgență nr. 97/2009, pentru modificarea Legii Învățământului nr. 84/1995 și cu Art.41 (1) din Anexa 2 la O.M.E.C.I. nr.5507/06.10.2009, privind aprobarea calendarului și a metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat -2010* se susține o probă scrisă de evaluare a competențelor formate pe durata învățământului liceal, în cadrul probei E) c), diferențiată în funcție de filieră, profil și specializare.

În consecință, susțin probă scrisă la disciplina *Istorie* elevii care au absolvit liceul în cadrul filierei teoretice - profilul umanist, respectiv, în cadrul filierei vocaționale - toate profilurile și specializările, cu excepția profilului militar și a profilului pedagogic - specializarea învățători-educatoare.

Structura probei scrise la disciplina *Istorie*

Structura testului pentru proba scrisă la disciplina *Istorie* este formată din:

- doi itemi semiobiectivi, de tip întrebare structurată, având ca material-suport surse istorice;
- un item subiectiv, de tip eseu structurat.

Competențe de evaluat la disciplina *Istorie*

Proba scrisă la disciplina *Istorie*, susținută în cadrul examenului de bacalaureat 2010, evaluează competențele dezvoltate pe parcursul învățământului liceal, în conformitate cu programele școlare pentru clasele a IX-a - a XII-a, aprobate prin O.M.E.C.T. / O.M.E.C.I. în perioada 2004-2009.

Competențe de evaluat:

1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate

- 1.1. Formularea de argumente referitoare la un subiect istoric
- 1.2. Folosirea limbajului adecvat în cadrul unei prezentări scrise
- 1.3. Evidențierea relației cauză - efect într-o succesiune de evenimente sau procese istorice
- 1.4. Formularea, în scris, a unor opinii referitoare la o temă de istorie

2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice

- 2.1. Extragerea informației esențiale dintr-un mesaj
- 2.2. Descoperirea constantelor în desfășurarea fenomenelor istorice studiate

3. Aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice

- 3.1. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/ combate un punct de vedere
- 3.2. Descoperirea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice
- 3.3. Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie pornind de la sursele istorice

4. Utilizarea surselor istorice, a metodelor și a tehnicilor adecvate istoriei pentru rezolvarea de probleme

- 4.1. Utilizarea adecvată a coordonatelor temporale și spațiale relative la un subiect istoric
- 4.2. Construirea de sinteze tematice.

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E - c)
Proba scrisă la Istorie

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; filiera vocațională - profil artistic, specializările: muzică, coregrafie, arta actorului, arhitectură arte ambientale și design, arte plastice, arte decorative; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activitățile extrașcolare, pedagog școlar; - profil ordine și securitate publică(licee ale M.A.I.), specializarea științe sociale; - profil teologic, toate specializările.

MODEL

- **Toate subiectele (I, II și III) sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Noi, Ștefan [cel Mare], domn al Țării Moldovei, facem cunoscut (...) că dorind să ne ținem de obiceiuri și să [urmăm exemplul altor] voievozi moldoveni, (...) tot așa și noi (...) suntem datori să urmăm, întotdeauna, prin credincioasă supunere, voinței [regilor] Poloniei. (...)

[Regele] Cazimir (...) ne-a îndrumat, zicându-ne că trebuie să călcăm pe urma celor ce au fost înainte de noi; (...) de aceea, noi dorind să-l încredințăm pe deplin de credința noastră statornică, [făgăduim] că vom păstra credința curată și dreaptă, că vom face tot binele pentru domnia și pentru cinstea lui. (...)

[Mai făgăduim] că nu vom înstrăina niciun [teritoriu al Moldovei] fără voința regelui, prin niciun mijloc; dimpotrivă, dacă vreunul din acestea s-ar fi înstrăinat*, pe acela vrem să-l câștigăm înapoi și îl vom câștiga.”
*era vizată cetatea Chilei
(Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Cazimir al IV-lea, 1462)

B. „Noi Ștefan voievod, cu mila lui Dumnezeu, domn al Țării Moldovei, facem cunoscut că (...) după ce, într-o vreme de mult trecută, între noi și Ioan Albert [regele] Poloniei au fost oarecare vrăjmășie și cunoscuta ceartă și luptă, (...) acum domnia sa, (...) ne-a iertat de toate pagubele pe care i le-am făcut domniei sale.

Astfel că, între noi (...) are să fie liniște și pace veșnică; așa că de aici înainte, atât noi cât și urmașii noștri, vom trăi și vom stăpâni în vremile viitoare [Moldova] slobozi și fără grijă și fără nici o piedică din partea domniei sale și a urmașilor domniei sale. (...)

Noi, Ștefan voievod, împreună cu fiul nostru, Bogdan voievod și cu tot [clerul] și cu toți boierii noștri făgăduim regelui Ioan Albert că (...) pe el și pe urmașii lui îi vom ajuta, totdeauna, cu sfatul și cu fapta împotriva tuturor vrăjmașilor lor.”
(Tratatul dintre Ștefan cel Mare și Ioan Albert, 1499)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa A, o obligație asumată de Ștefan cel Mare în privința teritoriului statului pe care-l conducea. **2 puncte**
2. Precizați o categorie socială la care se referă sursa B. **2 puncte**
3. Numiți cele două state precizate atât în sursa A cât și în sursa B. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține ideea după care tratatul menținea cursul anterior al relațiilor bilaterale, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
5. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care combate ideea după care tratatul menținea cursul anterior al relațiilor bilaterale, selectând două informații aflate în relație cauză - efect. **5 puncte**
6. Menționați alte două evenimente politico-militare la care au participat românii, în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității, în afara celor precizate în text. **6 puncte**
7. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor medievale, în spațiul românesc. (Se punctează coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „Nu sunt singurul care-și pune o întrebare: de unde vin banii șefilor fascismului, bani care sunt din abundență? (...). Se zicea, că fascismul își trage principalele resurse din contribuțiile pe care le plătesc marii proprietari din Emilia*, de pe valea râului Pad și din Toscana*. Se spunea, de asemenea, că este finanțat de marii industriași din Lombardia*, în vederea combaterii dușmanului comun, comunismul, care era ca o lepră în această parte a Italiei.”

*provincii ale Italiei

(Bryens, *Patru ani la Roma*)

B. „Pentru fascism, totul este în stat, nimic uman sau spiritual nu există și nu are valoare în afara statului. În acest sens, fascismul este totalitar. În afara statului, [nu există] nici indivizi, nici grupuri (asociații, sindicate, clase). De aceea, fascismul se opune socialismului, care accentuează mișcările politice ale luptei de clasă și ignoră unitatea statului, care fundamentează clasele sociale pe o singură realitate economică și morală. Și într-o manieră omoloagă, fascismul se opune sindicalismului.”

(B.Mussolini, *Fascismul*, 1934)

C. „Fascismul [reprezintă o] ideologie și un regim politic apărute în Europa, după Primul Război Mondial, în condițiile declanșării unor crize economice și sociale (...). Devenind ideologie oficială a mai multor state, s-a caracterizat prin: naționalism extremist, misticism, violență, cultul forței (...); a presupus (...) supunerea necondiționată față de voința [liderilor charismatici], tendința de monopolizare a tuturor sferelor vieții sociale, promovarea rasismului, în forma antisemitismului și a șovinismului.”

(*Dicționar enciclopedic*)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați evenimentul politico-militar la care se referă sursa C. **2 puncte**
2. Numiți statul la care se referă sursa A. **2 puncte**
3. Menționați o ideologie politică precizată alături de fascism, în sursa A, respectiv, o organizație profesională, din sursa B. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa B, un punct de vedere referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
5. Menționați, din sursa C, un punct de vedere referitor la fascism, susținându-l cu o explicație din text. **5 puncte**
6. Precizați două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Prezentați o practică politică democratică din Europa secolului al XX-lea, precizând și un stat în care aceasta a fost aplicată. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre implicarea României în relațiile internaționale, având în vedere:

- menționarea câte unui obiectiv urmărit de România prin implicarea sa în „criza orientală”, respectiv, în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea;
- prezentarea unui eveniment, desfășurat pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în care s-a implicat România și precizarea unei consecințe a acestuia pentru statul român;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri dintre acțiunile desfășurate de România, pe plan internațional, în prima, respectiv, în a doua jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României în relațiile internaționale din secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E - c)
Proba scrisă la Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

MODEL

- Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la 10.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru precizarea, din sursa A, a oricărei obligații asumate de Ștefan cel Mare în privința teritoriului statului pe care-l conducea.
2. **2 puncte** pentru precizarea oricărei categorii sociale la care se referă sursa B.
3. **Câte 3 puncte** pentru numirea fiecăruia dintre cele două state precizate atât în sursa A cât și în sursa B. (3px2=6p)
4. **1 punct** pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei A, corespunzătoare sursei care susține ideea după care tratatul menținea cursul, anterior, al relațiilor bilaterale.
4 puncte pentru selectarea, din sursa precizată, a oricăror două informații aflate în relație cauză - efect.
5. **1 punct** pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei B, corespunzătoare sursei care combate ideea după care tratatul menținea cursul, anterior, al relațiilor bilaterale.
4 puncte pentru selectarea, din sursa precizată, a oricăror două informații aflate în relație cauză - efect.
6. **Câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror alte două evenimente politico-militare la care au participat românii, în Evul Mediu și/ sau la începuturile modernității, în afara celor precizate în text. (3px2=6p)
7. **1 punct** pentru coerența argumentării afirmației conform căreia autonomiile locale au contribuit la constituirea statelor medievale în spațiul românesc;
1 punct pentru relevanța argumentării afirmației date;
1 punct pentru selectarea oricărui fapt istoric relevant care susține afirmația dată;
1 punct pentru utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.), respectiv, concluzia (*așadar, ca urmare* etc.).

SUBIECTUL al II - lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru precizarea evenimentului politico-militar la care se referă sursa C.
2. **2 puncte** pentru numirea statului la care se referă sursa A.
3. **Câte 3 puncte** pentru menționarea ideologiei politice precizate alături de fascism, în sursa A, respectiv, a oricărei organizații profesionale, din sursa B. (3px2=6p)
4. **2 puncte** pentru menționarea, din sursa B, a oricărui punct de vedere referitor la fascism.
3 puncte pentru susținerea punctului de vedere menționat cu oricare explicație din sursa B.
5. **2 puncte** pentru menționarea, din sursa C, a oricărui punct de vedere referitor la fascism.
3 puncte pentru susținerea punctului de vedere menționat cu oricare explicație din sursa C.
6. **Câte 3 puncte** pentru precizarea oricăror două caracteristici ale democrației din Europa secolului al XX-lea. (3px2=6p)
7. **1 punct** pentru menționarea oricărei practici politice democratice din Europa secolului al XX-lea.
2 puncte pentru prezentarea practicii politice menționate.
1 punct pentru precizarea oricărui stat în care s-a aplicat practica politică menționată.

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărui obiectiv urmărit de România prin implicarea sa în „criza orientală”, respectiv, în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea; (3px2=6p)
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui eveniment, desfășurat pe plan internațional, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în care s-a implicat România;
- **3 puncte** pentru prezentarea coerentă a evenimentului menționat, prin evidențierea relației istorice de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici;
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la evenimentul menționat;
- **2 puncte** pentru precizarea oricărei consecințe a evenimentului menționat pentru statul român;
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări și a oricărei deosebiri dintre acțiunile desfășurate de România, pe plan internațional, în prima, respectiv, în a doua jumătate a secolului al XX-lea; (3px2=6p)
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere cu privire la implicarea României în relațiile internaționale din secolul al XX-lea;
- **1 punct** pentru coerența argumentării punctului de vedere formulat;
- **1 punct** pentru relevanța argumentării punctului de vedere formulat;
- **1 punct** pentru selectarea oricărui fapt istoric relevant care susține punctul de vedere formulat;
- **1 punct** pentru utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.), respectiv, concluzia (*așadar, ca urmare* etc.).

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat;
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat;
0 puncte pentru lipsa limbajului istoric;
- **1 punct** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzii);
0 puncte pentru text nestructurat;
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice;
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
0 puncte pentru nerespectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice;
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**;
0 puncte pentru nerespectarea limitei de spațiu.

Precizări privind evaluarea probei scrise la disciplina Istorie

Competențele din programa de examen pentru disciplina *Istorie* sunt evaluate, în cadrul probei scrise a examenului de bacalaureat 2010, ținând cont de comportamentele cognitive și de ponderea acestora, înscrise în tabelul de mai jos:

Tip de comportament	COMPETENȚĂ (Cunoștințe + Abilități/deprinderi + Atitudini)					
	Cunoaștere	Înțelegere	Aplicare	Analiză	Sinteză	Evaluare
Comportamente cognitive						
Pondere	20%	20%	30%	10%	10%	10%

Cunoașterea evenimentelor sau a proceselor istorice, a diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie se evaluează prin sarcini de lucru ca: *precizați, enumerați, numiți etc.*

Înțelegerea evenimentelor sau a proceselor istorice, a diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie, în contexte noi, se evaluează prin sarcini de lucru precum: *menționați, precizați, explicați etc.*

Aplicarea principiilor și a metodelor adecvate în abordarea surselor istorice, în contexte noi, se evaluează prin sarcini de lucru de tipul: *ilustrați, utilizați, selectați, formulați un punct de vedere etc.*

Analiza și Sinteza referitoare la evenimente sau procese istorice se evaluează prin sarcini de lucru precum: *elaborați, formulați, comparați, prezentați etc.*

Evaluarea evenimentelor sau a proceselor istorice, în contexte noi, este urmărită prin sarcini de lucru ca: *argumentați, comparați, selectați pentru a susține/ a combate etc.*

În cadrul examenului de bacalaureat 2010, baremul de evaluare și de notare asigură un caracter unitar evaluării la nivel național. Prin baremul de evaluare și de notare fiecărei cerințe îi sunt alocate un număr de puncte, astfel încât punctajul total al testului să fie de 90 de puncte, la care se adaugă cele 10 puncte din oficiu. Totodată, baremul permite notarea oricărei modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Evaluarea competențelor 1.1., 1.3., 1.4., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 3.3. se realizează prin subiectele I și al II-lea. Cerințele fiecărei întrebări structurate solicită, în majoritate, lucrul cu sursele istorice date. Acestea furnizează informații aflate în relația istorică de cauzalitate, dau posibilitatea formulării unui punct de vedere referitor la o temă istorică și oferă explicații necesare susținerii unui punct de vedere dat.

Competența 4.2. se evaluează prin subiectul al III-lea. Structura eseului stabilește o serie de repere, necesare pentru prezentarea unui proces istoric. În cadrul acestui subiect se punctează și utilizarea limbajului istoric adecvat, evidențierea relației cauză-efect, susținerea unui punct de vedere cu argumente istorice (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice, fapt ce contribuie și la evaluarea competențelor 1.1., 1.2., 1.3 și 4.1.